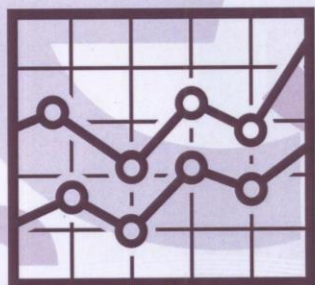

А. Т. Мармоза

ЕКОНОМІЧНА СТАТИСТИКА

ПІДРУЧНИК

1112220187

311 (015)

M 28

311:33(015)

А. Т. Мармоза

ЕКОНОМІЧНА СТАТИСТИКА

ПІДРУЧНИК
ДЛЯ СТУДЕНТІВ ВИЩИХ
НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДІВ

Київ
«Центр учбової літератури»
2022

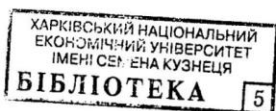
УДК 311(075.8)
ББК 60.6я73
М 28

Рецензенти:

Ходаківський Є. І. – доктор економічних наук, професор кафедри економічної теорії Житомирського національного агроекологічного університету, заслужений діяч науки і техніки України;

Вікарчук О. І. – завідувач кафедри економіки і менеджменту Житомирського державного університету ім. І. Франка, доцент, кандидат економічних наук;

Крушельницька О. В. – доцент кафедри менеджменту Житомирського державного технологічного університету, кандидат економічних наук.

785681

Мармоза А. Т. Економічна статистика [текст] підручник / А. Т. Мармоза.
М 28 – К.: «Центр учбової літератури», 2022. – 600 с.

ISBN 978-617-673-621-9

У підручнику наводяться основоположні концепції, визначення, положення і класифікації економічної статистики в умовах ринкової економіки. Методологія статистики викладається з урахуванням міжнародних стандартів і сучасної практики української статистики. Особлива увага приділяється розгляду найважливіших розділів макроекономічної статистики: системи національних рахунків платіжного балансу, статистики фінансів, цін, ринку товарів і послуг, цінних паперів, валового внутрішнього продукту, національного доходу, національного багатства та ін.

Для студентів економічних спеціальностей вищих навчальних закладів, аспірантів і викладачів.

УДК 311(075.8)
ББК 60.6я73

ISBN 978-617-673-621-9

© Мармоза А. Т., 2022.

© «Видавництво «Центр учбової літератури», 2022.

Зміст

Передмова	7
Розділ 1. Предмет, метод і завдання економічної статистики.	10
1.1. Предмет і метод економічної статистики	10
1.2. Класифікації і групування в економічній статистиці	13
1.3. Система показників економічної статистики	21
1.4. Завдання економічної статистики	25
Питання для самоконтролю	27
Розділ 2. Статистика населення.	28
2.1. Предмет і завдання статистики населення.	28
2.2. Показники чисельності і розміщення населення	30
2.3. Показники статевого, вікового і сімейного складу населення.	35
2.4. Поділ населення за національністю і рідною мовою	41
2.5. Показники культурного рівня і здоров'я населення	43
2.6. Показники природного руху і відтворення населення	45
2.7. Показники механічного руху населення	52
2.8. Перспективні розрахунки чисельності населення	55
2.9. Джерела статистичних даних про населення	57
Питання для самоконтролю	59
Розділ 3. Статистика праці.	61
3.1. Предмет і завдання статистики праці	61
3.2. Показники наявності, чисельності, складу і руху робочої сили	63
3.3. Статистика зайнятості і безробіття	72
3.4. Показники складу і використання робочого часу.	75
3.5. Показники продуктивності праці	80
3.6. Статистика оплати праці і витрат на робочу силу	84
3.7. Статистика трудових спорів (конфліктів)	91
3.8. Джерела статистичних даних про працю	94
Питання для самоконтролю	97
Розділ 4. Статистика національного багатства	99
4.1. Поняття національного багатства.	99
4.2. Класифікація національного багатства.	103
4.3. Оцінка національного багатства	107
4.4. Поняття і класифікація основних фондів	109
4.5. Оцінка і переоцінка основних фондів	114
4.6. Амортизація основних фондів	119
4.7. Баланси основних фондів	127
4.8. Показники наявності, руху, стану, забезпеченості і використання основних фондів	129
4.9. Статистика оборотних активів	134
4.10. Предмет і завдання статистики навколишнього середовища і природних ресурсів.	143
4.11. Статистика охорони атмосферного повітря	148

4.12. Статистика водних ресурсів	151
4.13 Статистика земельних ресурсів	153
4.14. Статистика лісових ресурсів	161
4.15. Статистика корисних копалин	164
Питання для самоконтролю	166
Розділ 5. Система національних рахунків	168
5.1. Система національних рахунків як макростатистична модель економіки	168
5.2. Поняття про систему національних рахунків	173
5.3. Основні класифікації і показники системи національних рахунків.	179
5.4. Система основних рахунків системи національних рахунків	192
5.5. Основні напрями аналізу показників системи національних рахунків	211
Питання для самоконтролю	213
Розділ 6. Валовий внутрішній продукт – найважливіший показник системи національних рахунків	214
6.1. Загальна характеристика валового внутрішнього продукту	214
6.2. Методи розрахунку валового внутрішнього продукту	218
6.3. Обчислення показників ВВП у постійних цінах (дефлятування ВВП).	225
Питання для самоконтролю	229
Розділ 7. Статистика виробництва продукції в окремих галузях економіки	230
7.1. Основні поняття і категорії	230
7.2. Статистика продукції промисловості	236
7.3. Статистика продукції сільського господарства	243
7.4. Статистика продукції будівництва	251
7.5. Статистика продукції транспорту	257
7.6. Статистика продукції зв'язку	259
7.7. Статистика продукції торгівлі	261
7.8. Статистика продукції інших галузей економіки	264
Питання для самоконтролю	266
Розділ 8. Статистика ринку товарів та послуг	268
8.1. Соціально-економічна сутність ринку товарів та послуг. Предмет і завдання ринку товарів та послуг	268
8.2. Система статистичних показників ринку товарів та послуг	274
8.3. Поняття, сутність і завдання статистики кон'юктури ринку. Система показників кон'юктури ринку товарів та послуг	275
8.4. Кон'юктурні оцінки ринкової ситуації.	281
8.5. Статистичні методи аналізу ринку товарів та послуг	284
Питання для самоконтролю	290
Розділ 9. Статистика цін, тарифів та інфляції	291
9.1. Соціально-економічна сутність цін, тарифів та завдання статистики в умовах ринкової економіки	291
9.2. Види цін	295
9.3. Система показників статистики цін	298
9.4. Організація статистичного спостереження за цінами і тарифами	300
9.5. Аналіз рівня і структури цін.	303

9.6. Система індексів цін	306
9.7. Статистика цін виробників продукції та послуг	309
9.8. Індекс споживчих цін	314
9.9. Статистика інфляції	317
Питання для самоконтролю	322
Розділ 10. Статистика витрат виробництва і собівартості продукції.	323
10.1. Предмет і завдання статистики витрат виробництва і собівартості продукції.	323
10.2. Показники витрат виробництва і собівартості продукції.	325
10.3. Склад витрат виробництва і собівартості продукції	328
10.4. Статистичний аналіз собівартості продукції.	332
Питання для самоконтролю	336
Розділ 11. Статистика інвестицій	337
11.1 Економічна сутність інвестицій та завдання статистичного вивчення	337
11.2. Класифікація інвестицій	344
11.3. Статистико-економічний аналіз ефективності інвестицій	350
Питання для самоконтролю	357
Розділ 12. Статистика науки та інновацій	358
12.1. Соціально-економічне значення науки та інновацій в розвитку суспільства і завдання статистики.	358
12.2. Групування та класифікації в статистиці науки та інновацій. Система показників статистики науки та інновацій	365
12.3. Кадрове, матеріально-технічне та фінансове забезпечення наукових досліджень та розробок.	369
12.4. Статистичне вивчення результативності наукової та інноваційної діяльності. .	373
12.5. Джерела статистичних даних про науку та інновації.	381
Питання для самоконтролю	382
Розділ 13. Статистика цінних паперів та фондового ринку	384
13.1. Соціально-економічна сутність ринку цінних паперів і завдання статистичного вивчення	384
13.2. Види цінних паперів та їх характеристика	389
13.3. Статистика фондового ринку	410
Питання для самоконтролю	416
Розділ 14. Статистика державного бюджету	417
14.1. Суть, значення і основні завдання статистики державного бюджету	417
14.2. Основи бюджетної класифікації.	423
14.3. Зміст та класифікація доходів державного бюджету	425
14.4. Зміст та класифікація видатків державного бюджету	431
Питання для самоконтролю	437
Розділ 15. Статистика грошового обігу та кредиту	438
15.1. Соціально-економічна сутність грошового обігу та завдання статистики . .	438
15.2. Основні показники статистики грошового обігу	442
15.3. Соціально-економічна сутність кредиту	451

15.4. Основні показники статистики кредиту	457
Питання для самоконтролю	462
Розділ 16. Статистика страхування.	463
16.1. Соціально-економічна сутність, предмет, основні поняття і завдання статистику страхування	463
16.2. Класифікації та групування в статистиці страхування	473
16.3. Система показників статистики страхування	481
16.4. Розрахунок тарифних ставок у страхуванні	488
16.5. Статистичний аналіз рейтингу страхових компаній	492
Питання для самоконтролю	496
Розділ 17. Статистика фінансів підприємств.	497
17.1. Предмет і завдання статистики фінансів підприємств	497
17.2. Система показників статистики фінансів підприємств	501
17.3. Статистичний аналіз прибутку і рентабельності підприємств	505
17.4. Показники і оцінка платоспроможності та фінансової стійкості підприємства	507
Питання для самоконтролю	513
Розділ 18. Платіжний баланс.	514
18.1. Суть, значення і основи платіжного балансу	514
18.2. Методологія побудови і структура платіжного балансу	520
18.3. Рахунок поточних операцій	526
18.4. Рахунок операцій з капіталом і фінансовий рахунок	531
18.5. Статистичний аналіз платіжного балансу	536
Питання для самоконтролю	537
Розділ 19. Статистика зовнішньоекономічної діяльності.	539
19.1. Соціально-економічна сутність зовнішньоекономічної діяльності та завдання її статистичного вивчення	539
19.2. Митна статистика зовнішньої торгівлі	546
19.3. Статистика зовнішньої торгівлі товарами і послугами	551
19.4. Статистичне вивчення цін у зовнішній торгівлі	560
19.5. Статистичний аналіз зовнішньоекономічної діяльності	565
Питання для самоконтролю	569
Розділ 20. Статистика рівня життя населення.	571
20.1. Предмет і завдання статистики рівня життя населення	571
20.2. Система показників рівня життя населення	573
20.3. Показники доходів населення	576
20.4. Диференціація доходів населення	582
20.5. Показники витрат і споживання населення	588
20.6. Обстеження умов життя домогосподарств	594
Питання для самоконтролю	597
Список рекомендованої літератури	598
Алфавітний покажчик	601